

PATVIRTINTA

Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus

2016 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. (1.3)-105

(Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus 2017 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. (1.3.)-V1-142 redakcija)

(Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus 2018 m. rugsėjo 7 d. įsakymo Nr. (1.3.)-V1-123 redakcija)

2018–2019 MOKSLO METŲ BRANDOS DARBO VYKDYMO INSTRUKCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Brandos darbo vykdymo centras yra mokykla, kurioje mokinsys rengia brandos darbą.
2. Brandos darbo vertinimo centras yra mokykla, kuri savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens paskirta vertinti mokinių brandos darbų pristatymus ir aprašus.

II. BRANDOS DARBO PASIRINKIMAS

3. Mokinys pasirenka brandos darbą ir individualaus ugdymo plano dalyką **iki 2018 m. rugsėjo 25 d.** Jo pasirinkimą į Mokinių registrą teisės aktų nustatyta tvarka įrašo mokykloje už duomenų perdavimo sistemą atsakingas asmuo.
4. Nacionalinis egzaminų centras per 3 darbo dienas paima informaciją iš Mokinių registro ir perkelia ją į duomenų perdavimo sistemą KELTSAS.
5. Mokykla **iki 2018 m. spalio 2 d.** patikrina iš Mokinių registro perkeltus duomenis ir juos patvirtina.
6. Mokyklos vadovas įsakymu tvirtina brandos darbo temą (-as) ir brandos darbo vadovą (-us).
7. **Ne vėliau kaip iki 2018 m. spalio 16 d.** mokykla duomenų perdavimo sistemoje KELTSAS pateikia informaciją apie:
 - 7.1. mokinio, pasirinkusio brandos darbą, vadovą (vardas, pavardė, jo mokomasis dalykas (-ai), turima kvalifikacija, darbo stažas, elektroninio pašto adresas);
 - 7.2. mokinio suformuluotą brandos darbo temą.

III. BRANDOS DARBO EIGA

8. Brandos darbas rengiamas **nuo 2018 m. spalio 1 d. iki 2019 m. balandžio 1 d.**
9. **Ne vėliau kaip iki 2018 m. spalio 23 d.** mokinys parengia brandos darbo atlikimo planą ir suderina jį su brandos darbo vadovu. Darbo plane turi būti pateikiamas ir preliminarus veiklų laikaraštis.
10. Mokinys, vadovaudamasis brandos darbo programa ir vertinimo kriterijais, parengtu ir suderintu brandos darbo atlikimo planu, rengia brandos darbą.
11. Brandos darbas rengiamas ugdymo proceso metu ar kitu su brandos darbo vadovu suderintu laiku mokykloje ar kitur. Esant poreikiui, suderinus su brandos darbo vadovu, o brandos darbo vadovui – su mokyklos vadovu, mokinys dalį brandos darbo veiklų gali atlikti kitose ugdymo įstaigose, mokslo institucijose (pvz., STEM centruose, universitetuose, mokslo institutuose).
12. Mokinys brandos darbą atlieka savarankiškai, konsultuojamas brandos darbo vadovo pagal brandos darbo atlikimo planą. Esant poreikiui, suderinus su brandos darbo vadovu, o brandos darbo vadovui – su mokyklos vadovu, mokinys gali konsultuotis su kitų ugdymo įstaigų ir mokslo institucijų atstovais. Į kitų ugdymo įstaigų ir mokslo institucijų vadovus dėl konsultacijų kreipiasi mokyklos, kurios mokinys rengia brandos darbą, vadovas. Tokios konsultacijos gali vykti ir nuotoliniu būdu.
13. Informaciją apie brandos darbo rengimą pagal brandos darbo atlikimo planą mokinys teikia darbo vadovui ir, esant poreikiui, konsultantams, gauna iš jų grįžtamąjį ryšį, naudodamasis virtualiomis mokymosi aplinkomis (pvz., „Aikos“ ir kt.).
14. **Nuo 2018 m. lapkričio 20 d. iki gruodžio 8 d.** į duomenų perdavimo sistemą KELTSAS suvedami mokinio brandos darbo tarpiniai įvertinimai.

Brandos darbo tarpinio įvertinimo rezultatas									
							Mokinio brandos darbo tarpinis įvertinimas		
Eil. Nr.	Mokinys	Mokomasis dalykas	Informacija apie brandos darbo vadovą	Tema*	Tikslas	Uždaviniai	Už informacijos šaltinių pasirinkimą	Už atlikimo metodų, priemonių, medžiagų pasirinkimą	Už tarpinį brandos darbo rezultatų pristatymą ir įsivertinimą
							2	Maks. taškai 2	2

*Iki brandos darbo tarpinio įvertinimo tema gali būti koreguojama ir tikslinama. Pakoreguota tema įvedama kartu su tarpiniais įvertinimais.

15. Mokinys, prieš atiduodamas vertinti brandos darbo aprašą, parašu patvirtina brandos darbo ir jo aprašo autentiškumą. Autentiškumo patvirtinimas pateikiamas kaip brandos darbo aprašo priedas (1 priedas, žr. www.nec.lt/532/).
16. **Ne vėliau kaip iki 2019 m. sausio 8 d.** mokinys darbo vadovui pateikia parengtą brandos darbo aprašą (be priedų) PDF formatu. Brandos darbo vadovas perduoda mokinio parengtą brandos darbo aprašą PDF formatu asmeniui, mokykloje atsakingam už duomenų perdavimo sistemą KELTAS, o šis įkelia brandos darbo aprašo PDF formatą į duomenų perdavimo sistemą KELTAS.
17. **Ne vėliau kaip iki 2019 m. sausio 25 d.** Nacionalinis egzaminų centras organizuoja įkeltų brandos darbo aprašų tikrinimą elektroninio sutapimų atpažinimo sistema.
18. **Iki 2019 m. vasario 1 d.** Nacionalinis egzaminų centras į duomenų perdavimo sistemą KELTAS įkelia mokinių pateiktų brandos darbų aprašų tikrinimo elektroninio sutapimų atpažinimo sistema rezultatus ir teikia išvadas apie brandos darbo aprašo autentiškumą. Informacija apie patikrinimą elektroninio sutapimų atpažinimo sistema teikiama procentine sutapimų išraiška. Jei daugiau kaip 20 procentų brandos darbo aprašo teksto sutampa su kitais šaltiniais, esančiais elektroninio sutapimų atpažinimo sistemoje, brandos darbo aprašas negali būti teikiamas vertinimo komisijai. Tokiu atveju aprašas grąžinamas mokiniui koreguoti. Antrą kartą aprašas yra įkeliamas tikrinti elektroninio sutapimų atpažinimo sistema **iki vasario 11 d.** Jei ir antrą kartą daugiau kaip 20 procentų mokinio darbo aprašo teksto sutampa su kitais šaltiniais, esančiais elektroninio sutapimų atpažinimo sistemoje, darbo aprašas perduodamas Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus įsakymu sudarytai plagiato prevencijos dalyko specialistų komisijai. Ši komisija, peržiūrėjusi jai pateiktą brandos darbo aprašą ir elektroninio sutapimų atpažinimo sistemos ataskaitą, parengia rekomendaciją dėl brandos darbo vertinimo.
19. Duomenų perdavimo sistema KELTAS mokyklos vadovui yra perduodama rekomendacija dėl brandos darbo vertinimo. Susipažinęs su rekomendacija, mokyklos vadovas ją perduoda mokinio brandos darbo vadovui ir brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkui. Darbo vadovas su gauta rekomendacija supažindina darbą atlikusį mokinį.
20. **Ne vėliau kaip iki 2019 m. vasario 18 d.** brandos darbo vadovas įvertina mokinio brandos darbo aprašą (su priedais, jei yra), patikrintą elektroninio sutapimų atpažinimo sistema, taip pat sukurtą produktą, jeigu toks yra. Visus savo įvertinimus jis fiksuoja vertinimo lape ir šį lapą perduoda vertinimo komisijos pirmininkui brandos darbo pristatymo dieną.
21. **Ne vėliau kaip iki 2019 m. vasario 20 d.** brandos darbo vadovas brandos darbo aprašą (su priedais, jei yra), parengtą tekstų rengyklės ir PDF formatais, pateikia vertinti brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkui.
22. Brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkas pateiktus brandos darbo aprašus paskirsto vertinimo komisijos nariams. Vieną brandos darbo aprašą vertina ne mažiau kaip du vertinimo komisijos nariai. Per 8 darbo dienas (**iki 2019 m. kovo 1 d.**) vertintojai perskaito paskirtus aprašus ir komisijos pirmininkui elektroniniu formatu pateikia preliminarinius įvertinimus bei pastabas dėl brandos darbo aprašo atitikties vertinimo kriterijams. Vertinimo komisijos pirmininkas per 2 darbo dienas (**iki 2019 m. kovo 5 d.**)

brandos darbo vadovui elektroniniu formatu pateikia įvertinimus ir pastabas. Mokinys pagal pastabas gali koreguoti aprašą. Mokinio pakoreguotą galutinę brandos darbo aprašo versiją (su priedais, jei yra), parengtą tekstų rengyklės ir PDF formatais, brandos darbo vadovas pateikia vertinimo komisijos pirmininkui likus ne mažiau kaip 7 darbo dienoms iki brandos darbų pristatymo. Per 2 darbo dienas vertinimo komisijos pirmininkas dar kartą perduoda vertintojams aprašus elektroniniu formatu. Galutinį brandos darbo aprašo įvertinimą vertintojai pateikia brandos darbo pristatymo dieną.

23. Likus ne mažiau kaip 7 darbo dienoms iki brandos darbų pristatymo, brandos darbo vadovas mokinio pakoreguotą galutinę brandos darbo aprašo (su priedais, jei yra) versiją, parengtą tekstų rengyklės ir PDF formatais, perduoda asmeniui, mokykloje atsakingam už duomenų perdavimo sistemą KELTAS. Atsakingas asmuo galutinę brandos darbo aprašo versiją (su priedais, jei yra), parengtą PDF formatu, įkelia į duomenų perdavimo sistemą KELTAS.
24. Brandos darbų pristatymai vertinimo komisijoms vyksta **2019 m. kovo 18 d. – balandžio 1 d.** Mokiniui brandos darbui pristatyti skiriama iki 15 min. Mokiniui sutikus, brandos darbo pristatymas gali būti filmuojamas.
25. Mokinio brandos darbo pristatymą vertina tie patys vertintojai, kurie vertino ir jo darbo aprašą.

BRANDOS DARBO VERTINIMAS

26. Brandos darbas vertinamas brandos darbo vertinimo centre. Vertinimo centrai ir vertinimo datos savivaldybių administracijų direktorių ar jų įgaliotų asmenų įsakymais paskiriami ne vėliau kaip **iki 2019 m. vasario 15 d.**
27. Brandos darbo vertinimo komisijas ne vėliau kaip **iki 2019 m. vasario 10 d.** sudaro savivaldybių administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys mokyklų, kurių mokiniai rengia brandos darbus, vadovų teikimu. Informaciją apie vertinimo komisijų sudėtį ir vertinimo komisijos pirmininko kontaktinius duomenis savivaldybės administracijos atsakingas įgaliotas asmuo išsiunčia mokyklų, kurios yra brandos darbo vykdymo centrai, administracijos atstovams.
28. Brandos darbo vertinimo komisiją sudaro komisijos pirmininkas – mokyklos direktoriaus pavaduotojas arba skyriaus vedėjas – ir komisijos nariai. Kiekvieną brandos darbą vertina ne mažiau kaip du atitinkamo dalyko mokytojai ar specialistai. Į brandos darbo vertinimo komisiją kaip nariai gali būti įtraukiami aukštojo mokslo, mokslo institucijų atstovai. Stebėti pristatymus ir vertinimo komisijos darbą gali savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgalioto asmens paskirti švietimo specialistai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, Nacionalinio egzaminų centro teisės aktų nustatyta tvarka paskirti asmenys, nesuinteresuoti pavienių kandidatų rezultatais paskirtame brandos darbo vertinimo centre.
29. Brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkas organizuoja vertinimo komisijos darbą, iš duomenų perdavimo sistemos KELTAS išspausdina brandos darbo vertinimo lapus ir pan. Prieš vertinimą su vertinimo komisijos nariais aptariama brandos darbo vertinimo tvarka, vertinimo kriterijai, susitariama dėl brandos darbo aprašų vertinimo pasiskirstymo. Brandos darbo vertinimo komisijos pirmininkas brandos darbų nevertina.
30. Brandos darbą vertina darbo vadovas ir vertinimo komisija:
 - 30.1. brandos darbo vadovas vertina brandos darbo rengimo procesą, brandos darbo aprašą ir (ar) sukurtą produktą; brandos darbo pristatymo dieną vertinimo komisijos pirmininkui pateikia savo įvertinimus taškais;
 - 30.2. vertinimo komisija vertina brandos darbo aprašą ir (ar) sukurtą produktą, ir brandos darbo pristatymą; brandos darbo pristatymo dieną kiekvienas vertinimo komisijos narys vertinimo komisijos pirmininkui pateikia brandos darbo aprašo įvertinimą taškais.
31. Pasibaigus brandos darbų pristatymams, vertinimo komisijos pirmininkas suskaičiuoja taškus iš vertinimo lapų, užpildo vertinimo protokolą (2 priedą) ir jį pasirašo.
32. Už duomenų perdavimą mokykloje atsakingas asmuo nustatytu laiku suveda taškus iš vertinimo protokolo į duomenų perdavimo sistemą KELTAS. Jis iš duomenų perdavimo sistemos gautą rezultatų protokolą išspausdina ir perduoda sutikrinti vertinimo komisijos pirmininkui, o šis, sutikrines gautus rezultatus balais, pasirašo rezultatų protokolą (3 priedas). Rezultatai duomenų perdavimo sistemoje KELTAS skelbiami ne vėliau kaip iki balandžio 19 d.

33. Brandos darbų pristatyme gali dalyvauti visi tame vertinimo centre brandos darbus pristatantys mokiniai ir jų brandos darbų vadovai.
34. Per brandos darbo pristatymą mokiniui pateikti po vieną klausimą ir atlikti vertinimo procedūras gali tik vertinimo komisijos nariai.
35. Mokiniai brandos darbą pristatyti kviečiami pagal sudarytą sąrašą. Pavėlavęs mokinys darbą pristato paskutinis.
36. Mokykla, kuri yra brandos darbo vertinimo centras, sudaro mokiniams sąlygas, reikalingas brandos darbui pristatyti. Už patalpos ir reikalingų techninių priemonių (kompiuterio, projektoriaus ir pan.) parengimą ir priežiūrą per pristatymą yra atsakingas mokyklos vadovas arba jo įgaliotas asmuo.
37. Prieš pradėdant brandos darbų pristatymus, mokiniams sudaromos sąlygos pasitikrinti, ar pristatymo patalpoje esanti techninė įranga atkuria jiems reikalingus garso arba vaizdo įrašus.
38. Mokykla, kuri yra brandos darbo vertinimo centras, dėl ligos ar kitų pateisinamų priežasčių negalintiems atvykti į brandos darbo pristatymą mokiniams ne vėliau kaip iki brandos darbo vykdymo pabaigos (**2019 m. balandžio 1 d.**) paskiria kitą brandos darbo pristatymo laiką ir informuoja į pristatymą neatvykusių mokinių mokyklų vadovus.
39. Siekiant vykdymo ir vertinimo kokybės, pasibaigus brandos darbo vykdymui, Nacionalinis egzaminų centras dalį brandos darbų gali paimti ir įvertinti.
40. Brandos darbo medžiagą sudaro: įsakymai dėl brandos darbo vykdymo ir vertinimo centrų, brandos darbo vadovų, vertinimo komisijos skyrimo, mokinių, pasirinkusių brandos darbą, temų tvirtinimo; vertinimo lapai ir vertinimo rezultatų protokolai; kiekvieno mokinio brandos darbas elektroninė versija (ją sudaro į skaitmeninę laikmeną įrašytas brandos darbo aprašas (su priedais, jei yra) PDF formatu, brandos darbo produkto nuotrauka arba vaizdo įrašas, pristatymo vaizdo įrašas ir kt.).

Pastabos

1. Mokykloje, kurioje mokinys rengia brandos darbą, mokyklos vadovo įsakymu gali būti brandos darbo konsultantais paskirti lietuvių kalbos, informacinių technologijų ir kitų dalykų mokytojai, pagal poreikį konsultuosiantys brandos darbą rengiančius mokinius.
2. Informaciją apie mokinio brandos darbo vadovą, temą, tarpinius įvertinimus elektroniniu būdu surenka brandos darbo vadovas ir perduoda už duomenų perdavimo sistemą KELTAS mokykloje atsakingam asmeniui. Už duomenų perdavimo sistemą KELTAS mokykloje atsakingas asmuo III brandos darbo vykdymo instrukcijos skyriuje nurodytu laiku apibendrintą informaciją įkelia į KELTO duomenų bazę.